



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||  
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In  
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

**Puente, Luis de la**

**Coloniæ Agrippinæ, 1625**

§. 1. Laudes in absentia.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39637**

Deum non  
solum lau-  
dat.

4.  
Vt homini-  
bus placeat

g Gal. 1. 10.  
h Pf. 52. 6.

Prou. 29. 5.

k Isa. 3. 12.  
Blandus i-  
nemicus,  
crudelis a-  
micus.

l 31. moral.  
c. 20.

potest vt ob tales laudes ille mutetur, excidatque a felicitate & sanctitate, quasi fruitur. Ac propterea ait idem S. Ambrosius, Deum non laudasse primū hominem statim atque illum condidit; sed laudes illius ad eius finem reseruasse, in quo tum laus erit securior: tum ipse bona sua vita eam erit promeritus.

QVARTA circumstantia est; cū laudes nostras eō præcipuè dirigimus, vt hominibus placeamus: siue vt illi nos laudent, siue vt emolumentum aliquod temporale ab illis obtineamus: ita vt finis nostræ laudis sit vel inanis gloria, vel auaritia, aut inanis aliorum voluptas: tunc enim rectè habet locum, quod ait Apostolus *g si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non essem* nam h, *Deus*, ait Dauid, *disipauit ossa eorum, qui hominibus placent*. In his omnibus casib. adulator agit *inmicum* quidem blandum, sed *amicum* valde crudelem, ob graue, quod proximo infert, detrimentum: iuxta illud Salomonis: *i homo, qui blandis sicutisq. sermonibus loquitur amico suo, rete expādit gressibus eius, vt ad ipsius pedes corruat confusus, ob grauiā peccata, in quæ adulationum ipsius causa labetur*. Quod etiam clariùs adhuc Deus ipse per Isaiam monuit: *k popule (inquit) mens qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt, & viam gressuum tuorum dissipant*. nam, cū te ob malefacta laudent, occasionem præbent, vt illius iacturam facias, dum te ob nomen bonum, securum reddunt: vt turpiùs postea cadas: quod si laudent ob aliquod bonum, quod non habes, efficiunt, vt credas, te illud habere. Nam quia te ipsum valde amas, facile credes, esse in te, quod dicitur de te: quas ob causas adulator (vt S. Greg. notat) est tanquam *locusta*, fructus rodens & consumens; & tanquam *apis* in ore habes *mel*; aculeo verò pungens. Quare perfectionis cupidus summè horrere debet hoc vitium, propter damnum, quod suæ & proximi animæ adfert. Nec tamen propterea prudentes laudes & ex charitate prætermittendæ sunt siue coram, siue absente proximo: adhibitis tamen circumstantijs, de quibus iam dicemus.

#### §. I. Laudes in absentia

LAUDES proximorum *absentium* cū eorum virtutes coram alijs referuntur, vt bonam eorum opinionem habeant, eosque magnificent, securiores multò sunt, quā quæ *coram* & in eorū præsentia proferuntur: tum quia ijs, qui laudantur, nullū ex hoc *periculum* imminet: tū quòd magis distent ab *adulatione*, & puriores sint à nota alicuius *lucris* aut mercedis. Nam, qui aliquē præsentē laudat, statim solet gratiarum actionē, tanquā suæ laudationis præmium accipere: qui verò nō præsentem laudat, eo ipso ostendit, se non ab *hominibus* præmium, expectare; sed à Deo, qui præsens est: & potius excitari se ob honorem virtutis, vt illa ab hominibus aestimeretur:

quam

quam ob suum, quem ab ijs speret, quos laudat: quamuis neque proprio cariturus honore: qui virtutis est premium: semper enim qui bonam habet linguam, beneque absentib. loquitur, amatur, & in veneratione est: quia facile nobis persuademus, ita de nobis eum locuturum oblata laudum nostrarum occasione.

BONVM hoc in absentia laudandi officium in tribus precipue occasionibus merito prestabis. *Prima* est, quando id ad malum & incommodum aliquod proximi euitandum est necessarium. Si. n. intelligas, eius honore, famam, facultates, aut vitam, aut iusta eius vota & conatus in periculo versari quod tu possis, producto in medium bono, quod in eo nouisti, praeuenire: æquum certe est, bonum illud producere, omnique liberalitate intra veritatis tamē limites, laudare. Quemadmodum Ionathas, aduertēs Saulis patris sui irā in Dauidem, quem contra omnem rationem & iustitiam persequeretur, ac de morte ei inferenda agebat a locutus est de Dauid bona ad Saul patrem suū, quē cum audisset Saul, placatus est voce Ionathæ: & tunc à persequendo Dauidē cessauit. Quod si quis inuidus ex tali laudatione tristaretur, dolens talia bona de proximo dici: nō est propterea prudens ac discreta laudatio intermittenda: hoc enim esset scandalū tantū, quod *passiuū* appellamus, acceptū scilicet sine causa, ex sola audiētis malitia, nō verò datū culpa ipsius laudātis: quemadmodum Deus S. Iob, coram Sathana laudauit, benè conscius, quod Sathanas ex inuidia concepturus esset animum eum tentandi, ac persequendi. Vt plurimū tamen expediet ita absentem probū laudare, vt presentib. nō praeferatur. id enim esset inuidiarum & discordiarum seminarium. Sicut vidimus, omnem Saulis inuidiā & furorē in Dauidem initiū sumplisse ex eo, quod mulieres in signum lætitiæ præcinerent, ac ludentes dicebant: *b percussit Saul mille, & Dauid decem millia.* ex quo iratus est Saul nimis

SECUNDA occasio loquendi benè de proximo est, quando ad bonum eius & utilitatem refert, vt is, corā quo laudes eius dicuntur, eas nouerit, precipue si de ijs interrogaris, & ad dicendum quod de eo sentis, prouocaris. Tunc enim non satis tibi esse debet, quod veritatem dicas necessariā, vt ad interrogata, quod *iustitia* requirit, respondeas; sed æquum etiam est, tunc addere quidquid cum veritate dici potest, ad bonam illius proximi opinionem promouendam; & *commodum* aliquod eidem hac via præstandum, quemadmodum videre licet in responso dato Booz ab eius famulo, cum interrogaretur, quæ esset illa puella, quæ in agro erat: nam quamuis ad hanc interrogationem satis fuisset dicere: *hæc est Moabit, quæ venit cum Noemi*: non tamen contentus id dixisse, in laudem ipsius Ruth, adiecit ea, quæ in illa obseruasset, ad pleniorē ipsius Booz informationem, referens eius *humilitatem*, & modestiam, qua spicas colligendi, à messi-

Amatur,  
qui absen-  
tes laudat.

1.

Laudandus  
proximus  
ut eum à  
malo libe-  
res.

a1. Reg. 19.  
4. 5.

Ob Inuidi-  
diam alie-  
rius ne fa-  
lias.

Cave, pra-  
sentibus ab-  
sentem pra-  
feras.

b1. Re. 18. 7.

2.

Vt bonum  
eius promo-  
ueas.

c Ruth. 1. 6.

bus

bus relictas, facultatem petijisset; ac de mane usque ad vespeream in agro stetit, & ne ad momentum quidem domum reuerfa esset; sed in magno silentio absque ullius offensione ita remansisset, vt nec in summo actu ad vmbra aliquam diuerteret, ne quam male de se suspicandi occasionem alicui præberet. Et hac ratione non solum bonam ipsi *Ruth* opinionem creauit; sed etiam Dominum suum *Booz* permouit, ad beneuolentiam eidem & fauorem liberali manu exhibendum. vt ex hoc constet, quã sit proprium & familiare bonis laudare bonum, quod in alijs vident, cum Prælatos & Principes, aliosque homines alloquantur, qui studiosis *præmium* virtutis reddere, & auxilium in eorum necessitatibus ferre possunt. Idque faciunt multò exactiùs, cum ij, quos commendant, sunt *pauperes*, & in hominum obliuione; & quasi in angulo aliquo huic mudi delitescentes, non habent, qui vel manum illis porrigat, aut verbum bonum pro illis loquatur. & hic est quidam misericordiæ & eleemosynæ modus valdè facilis, & omnibus utilis. sæpè enim, vt Ecclesiasticus dixit: *verbum melius quam datum*, quasi dicat: sæpè est vtilior eleemosyna, verbum bonum, quam si munus aliquod offerretur. Quare si non habeas, quod dare possis, licebit hac ratione agere cum habente, & intercedere pro indigentibus: laudando eorum virtutem, vt subsidium illis adferat. Et quoniam homines non minus honore & fama indigent, quam fortunis; si eleemosyna iudicatur aliquam pauperi offerre pecuniam, qua se alat: etiam erit bonum eleemosynæ genus, bona verba pro indigente proximo proferre, quibus eius fama & honor conseruetur & augeatur; si quidem Sapiens dixit: *melius esse nomē bonum, quam diuitias multas*: illud enim solet esse aptum medium ad eas obtinendas; quæ admodum euenit pauperi *fcuidam viduæ* suis bonis spoliata: quæ cum *ad Regem Israel accedere vellet*, vt recipere illa posset: *Giezi* puer *Elisæi* Prophetæ, qui Regi tunc aderat, ante quàm illa quicquam peteret, ita illam commendauit, referens mirabilia, *qua fecerat* erga illam *Elisæus*: vt statim Rex iussit, *restitui ei omnia, quæ ipsius fuerant*.

TERTIA occasio absentem proximum laudandi est, quando expedit, homines bonam de illo habere opinionem, præcipuè si persona sit publica: vt, tali de eo opinione concepta, alii ex eius doctrina & exemplis proficiant: eum in modum, quo *Christus D.N.S.g Ioannem Baptistam* coram suis discipulis & Iudæis commendauit, vt *doctrinam*, quam ille prædicabat amplecterentur, sanctamque *vitam* aliqua ex parte imitarentur. Et in hunc finem magnæ prudentiæ est, seruantes concionatores, bonosque prælatos, ac Iudices laudare, ac commendare, & omnes denique, qui officia aliquæ gerunt proximis vtilia, vt sic permoueantur ad vtilitatem & profectum ex bonis eorum exemplis, & consiliis capiendum.

Laudandi  
mi Vtilis  
audienti.

d Eccl. 18. 16  
Pauperes  
commendare,  
prompta  
Eleemosyna.

c Prou 22. 1

f 4. Reg. 8. 1.

Famam  
proximi  
conserua.

3.  
Ad aliorum  
commo-  
dum.

g Mat. 11. 7.  
gloriam. 35.

Laudandi  
operarij.

DENIQVE lingua (vt S. Iacobus Apostolus ait) data est, *ut fons esset aquae dulcis*, dulcia verba proferendo, & vtilia ad gloriã Dei, & bonum proximo- rum etiã hostium. & ipse Saluator iuber, *benedicere maledicentibus nobis*: hoc est loqui benè de illis, qui malè de nobis loquantur; cùm igitur nullus adeò sit improbus, qui non habeat aliquid boni, ob quod laudari possit: æquum est, vt lingua suo fungatur officio: malum reticendo, manifestando autem bonum, iuxta regulas rationis; nam, vt idem Apostolus dixit: *non potest fons de eodem foramine emanare dulcem & amarã aquam*: nec dulcis poterit amaram dulcorare; sed amara potiùs dulcem inficiet. Quamobrè lingua semper habere debet dulcedinem in verbis; nullis malis & amaris admixtis, quæ illa deprauent.

§. II. *Laudes in presentia.*

MAIOR attentione opus est in laudandis proximis, cùm sunt *presen- tes*; vt laudatio sit vtilis, & non noxia. Præmittimus autem, quòd licet vt plurimum homines laudemus ab aliquib. dotibus naturalibus quas habent: è pulchritudine V. G. aut robore corporis; à memoria, ab ingenio, & alijs naturalibus animæ ornamentis: proprie tamen (vt Aristoteles dixit & S. Thomas cõfirmat) non sunt laude aut vituperio digni ob huiusmodi res naturales, quæ non sunt in eorum potestate; sed ob eas, quæ à *libero eorum arbitrio* dependent: nec hæ quidem omnes laudem apud Deum promerentur; sed illæ tantum, quæ sunt *studiosæ*: virtus enim absolutè hominem facit laudabilem, sicut vitium eundem facit contemnendum. Et in hunc modum explicat S. Bernardus sententiam Ecclesiastici, quam his verbis refert: *neminem laudaueris in vita sua duplicem*, inquit, homo habet vitã; alteram *propriam* à natura sua corrupta, & misera. Et propter hanc, vt dictum est, non laudem promeretur, sed vituperium: alteram habet *non suam*, sed DEI, à diuina eius gratia communicatam: propter quam laudari potest: nam tunc laus non est præcipuè ipsius hominis; sed Dei, cuius illa est *vita* ac proinde etiam *gloria*, quæ ex illa oritur. Et quoniam iustus non in se viuit, sed in Christo: cùm laudatur, non in sua, sed laudatur in vita Christi, qui gratiæ suæ dona in ipso posuit. Quare ita vir probus in sua præsentia est laudandus, vt in memoriam illi reuocetur præcipuus ipsius boni & virtutis auctor, ne ex ipsa laudatione damnus sentiat; sed vtilitatem, in quam illa ordinatur, hoc est, vt in virtute foueatur & confirmetur; & persuerare & perfici in ea possit: quod obtinebit, si memor sit bonum, quod habet, nõ ipsius esse, sed Dei, cui gloriã reddere; & in quo fiduciam suam collocare debet. Alioquin facillè ob suam superbiam aut fiduciam propriam, aut securitatem nimiam illud amitter.

4.  
Iac. 3. 11.  
Luc. 6. 8.  
De nullo nisi bonum loquar.

Li. 3. Eth. c. 5  
1. 2. q. 21. a. 2  
Sola virtus laudabilis.

Ep. 13. & ser.  
5. de Sãctis.  
Ecc. 11. 30.  
vini LXX.

In Christi vita laudatur iustus.